

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 13/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Brössl & Čentík s. r. o., Rázusova 1, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Alexander Brössl, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Cob 18/2017-348 z 31. augusta 2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 11 Cb 29/2013-318 z 20. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED],
o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 18/2017-348 z 31. augusta 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) v spojení s uznesením Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 Cb 29/2013-318 z 20. júna 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým uznesením potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým tento uložil sťažovateľke ako žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 2 678,81 eur pozostávajúce zo zaplatených súdnych poplatkov vo výške 491,87 eur a z trov právneho zastúpenia žalobcu vo výške 2 186,94 eur na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote 3 dní od právoplatnosti napadnutého uznesenia. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

„Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní o trovách konania dôsledne riadil právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v rozsudku č.k. 1Cob/5/2015-285 zo dňa 31.3.2016 a svoje rozhodnutie riadne odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 O.s.p. v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 O.s.p.

Druhoinštančný súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie, konštatuje správnosť napadnutého rozhodnutia a len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa.

Je nesporné, že v danom prípade došlo k zastaveniu konania v časti 21.889,15 eur z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom v tejto časti, avšak v dôsledku správania sa žalovaného, ktorý po podaní žaloby žalobcovi uhradil uvedenú sumu. Ide teda o prípad v zmysle druhej vety ustanovenia § 146 ods. 2 O.s.p. (t.j. späťvzatie v dôsledku správania sa žalovaného) a z procesného hľadiska zásadne platí, že zastavenie konania zaviniť žalovaný, preto žalovaný je povinný v tejto časti nahradiť trovy konania žalobcovi, čo v konečnom dôsledku (aj keď ide o zásadu zavinenia zastavenia konania) možno považovať za úspech žalobcu v konaní. Žalobca bol úspešným aj v časti o zaplatenie príslušenstva, t.j. úrokov z omeškania v sume 1.139.86 eur. V ostávajúcej časti t.j. o zaplatenie 13.504,73 eur s prísl. súd žalobu zamietol, čo je úspechom žalovaného. Za danej situácie žalovaný by mal žalobcovi uhradiť náhradu trov konania v rozsahu 65.06 % jeho celkových trov konania

a žalobca by mal žalovanému uhradiť náhradu trov konania v rozsahu 34.94 % z celkových trov konania.

Odvolačí súd sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý v záujme toho, aby sa predišlo vzájomnému plateniu náhrady trov konania, vyvodil záver, že v konečnom dôsledku bol v konaní úspešnejší žalobca, pri ktorom odrátal jeho neúspech v konaní (34.94 %) od jeho úspechu v konaní (65.06 %) a priznal mu náhradu trov konania v rozsahu 30.12 % z celkových trov konania, na ktoré by mal nárok pri plnom úspechu.

Ak teda súd prvej inštancie napadnutým uznesením konštatoval, že pri plnom úspechu by žalobcovi patrila náhrada trov konania spočívajúca v zaplatenom súdnom poplatku za podanie žaloby vo výške 823.04 eur a za podané odvolanie vo výške 810,- eur a náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 7.260,77 eur a z týchto súm priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 30,12 %, čo predstavuje sumu 491,87 a sumu 2.186,94 eur, spolu 2.678,81 eur a zaviazal žalovaného k povinnosti nahradiť žalobcovi tieto trovy konania (celkom vo výške 2.678.81 eur), postupoval správne a jeho rozhodnutiu nie je čo vytknúť.

Keďže odvolací súd nezistil pochybenie súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania, uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdzuje.“

3. Sťažovateľka je toho názoru, že okresný súd nesprávne aplikoval pravidlá o náhrade trov konania, pretože pri posudzovaní náhrady trov konania sa malo vychádzať z toho, že pre časť konania (21 889,15 eur), ktorá predchádzala čiastočným späťvzatiám návrhu, sa mala uplatniť zásada zavinenia trov konania (východiskovou pre určenie výšky trov by bola čiastka zodpovedajúca tej časti sporu, o ktorej bolo konanie zastavené, v rozsahu úkonov vykonaných v tejto časti sporu, čo bolo iba niekoľko úvodných úkonov) a pre časť konania, ktorá nasledovala po čiastočných späťvzatiach návrhu na začatie konania (13 504,73 eur), mala byť uplatnená zásada úspechu (východiskovou pre určenie výšky trov by bola čiastka zodpovedajúca zostávajúcej časti sporu, o ktorej bolo konanie zastavené, v rozsahu úkonov vykonaných v tejto časti sporu, čo bolo niekoľko ďalších úkonov predovšetkým pojednávaní a písomných podaní). Uvedené námietky sťažovateľka podľa jej slov vyjadrila tiež v podanom odvolaní, avšak ako je zrejmé z odôvodnenia

napadnutého uznesenia krajského súdu, tento sa s námietkami sťažovateľky podľa jej názoru žiadnym spôsobom nevysporiadal, ale iba nekriticky vyjadril súhlas s napadnutým uznesením okresného súdu.

3.1 Sťažovateľke podľa jej slov nie je zrejmé, o čo sa opiera názor okresného súdu a neskôr krajského súdu o tom, že pri rozhodovaní o trovách konania je potrebné uplatniť jedno pravidlo náhrady trov konania tak pre časť konania, ktorá bola zastavená, ako aj pre časť konania, o ktorej bolo rozhodnuté konečným rozhodnutím. Sťažovateľka zastáva názor, že postupom krajského súdu v spojení s postupom okresného súdu došlo k vybočeniu z pravidiel upravujúcich civilné sporové konanie a k takej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorá v sebe celkom zjavne zahŕňa črty arbitrárnosti a svojvôle. Výklad, ktorý bol krajským súdom a okresným súdom použitý, podľa sťažovateľky zjavne nezodpovedal účelu vtedy platnej a účinnej právnej úpravy a jeho dôsledkom bolo porušenie ústavou garantovaných práv sťažovateľky.

3.2 Odhliadnuc od uvedeného je sťažovateľka toho názoru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nie je náležite odôvodnené, čo ho robí nepreskúmateľným. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu je podľa mienky sťažovateľky zrejmé, že tomuto chýba náležite presvedčivé odôvodnenie, ktoré by sťažovateľku nenechalo v stave právnej neistoty. Sťažovateľka zdôrazňuje, že druhoinštančný súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jej námietkami uvedenými v podanom odvolaní a neuviedol, v čom považuje právny názor sťažovateľky za nesprávny.

4. Sťažovateľka navrhla vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľa Humenská energetická spoločnosť, s.r.o... na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. augusta 2017, č. k.: 2Cob/18/2017-348 v spojení s uznesením Okresného súdu Humenné zo dňa 20. júna 2016, č. k. 11Cb/29/2013-318, porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. augusta 2017, č.k.: 2Cob/18/2017-348 v spojení s uznesením Okresného súdu Humenné zo dňa 20. júna 2016, č.k. 11Cb/29/2013-318 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu

7. Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia jej ústavných práv aj napadnutým uznesením okresného súdu.

7.1 Z článku 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

7.2 Z princípu subsidiarity vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. mutatis mutandis II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

7.3 Zo sťažnosti je nepochybné, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom uznesení okresného súdu, keďže odvolanie predstavuje účinný opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu

8. Ústavný súd považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a za zásadnú výsadu všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novšej judikatúry pozri II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016).

8.1 Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia krajského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. V rámci rozhodovania o otázke priznania náhrady trov konania (resp. povinnosti sťažovateľky

nahradiť žalobcovi trovy konania) krajský súd riadne interpretoval príslušné zákonné ustanovenia (§ 146 ods. 2 OSP). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať do interpretácie krajského súdu a nahradzovať jeho prijaté právne závery. Závery krajského súdu v napadnutom uznesení sú riadne uvedené, presvedčivé, jasné a netrpia absenciou logiky.

8.2 K námietkam sťažovateľky týkajúcim sa úspešnosti tej-ktorej strany v spore a s tým spojeným rozhodovaním o trovách konania ústavný súd dopĺňa, že krajský súd napadnutým uznesením potvrdil záver okresného súdu, v zmysle ktorého žalobca má proti sťažovateľke ako žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 30,12 % z celkových trov konania, na ktoré by mal žalobca nárok pri plnom úspechu. Sťažovateľka bola teda zviazaná na náhradu trov konania nie v celej výške, ale podľa úspechu žalobcu v spore. Takémuto záveru krajského súdu nie je možné nič ústavno-relevantné vytknúť.

8.3 Ústavný súd tak na základe uvedeného odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2018